

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи

проф. Гаврилюк С. В. _____

_____ 2013 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
«ВСТУП ДО ФАХУ»

підготовки бакалавра

галузі 0306 «Менеджмент і адміністрування»

напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Робоча програма навчальної практики «Вступ до фаху» для студентів за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

«29» серпня 2013 р. – 10 с.

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Робоча програма навчальної практики «Вступ до фаху»
затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 29.08.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Робоча програма навчальної практики «Вступ до фаху»
схвалена науково-методичною комісією інституту
економіки та менеджменту

протокол № 1 від 4.09.2013 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту: _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної практики «Вступ до фаху»
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 16.10.2013 р.

Голова науково-методичної ради університету _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

1. Опис навчальної практики «Вступ до фаху»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <i>0306 «Менеджмент і адміністрування»</i>	Нормативна
Загальна кількість годин – 54	Напрямок підготовки <i>6.030601 «Менеджмент»</i>	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Самостійна робота: 36 год.
		Індивідуальна робота: 18 год.
		Вид контролю: <i>диференційований залік</i>

2. Мета та завдання виробничої практики

Мета: ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в управлінні сучасними підприємствами, особливостями організації підготовки фахівців з менеджменту;

завдання: ознайомлення студентів з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у ВНЗ, надання стислої інформації про Болонський процес; ознайомлення студентів із загальними питаннями Державного стандарту вищої освіти в Україні та організаційно-методичним підґрунтям навчання у ВНЗ; ознайомлення з особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи у ВНЗ, на відповідному факультеті, на випускаючій кафедрі; характеристика новітніх інноваційних та комп'ютерних технологій, методів активізації навчання під час проведення лекційних, семінарських занять, практикумів, поточного та підсумкового контролю знань; державної діагностики якості підготовки студентів; визначення місця та ролі фахівця з менеджменту організацій і адміністрування; ознайомлення студентів зі змістом навчального плану підготовки фахівців, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між дисциплінами; визначення змісту і термінів навчальної практики, а також ролі у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівця; ознайомлення студентів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності, переліком основних типів підприємств; доведення до відома студентів переліку посад, що може обіймати випускник даного професійного спрямування на підприємствах; надання студентам стислого огляду змісту освітньо-професійної програми фахівця

відповідного професійного спрямування напряму «Менеджмент», а також ознайомлення з кваліфікаційними вимогами та основними видами і змістом діяльності менеджера.

За результатами проходження практики студент повинен:

знати: майбутню сферу діяльності, зміст вищої освіти та фахової підготовки, комплекс фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців з менеджменту і адміністрування на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях у ВНЗ, сутність навчального плану щодо підготовки зазначених фахівців;

організацію виховної роботи у ВНЗ, спрямовану на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищення рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості;

вміти: застосовувати наукові прийоми дослідження за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

3. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Перший тиждень. Настановче заняття. Інструктажі. Ознайомлення з програмою практики. Формування індивідуального завдання.
2. Ознайомлювальний	На першому тижні студент повинен виконати завдання 1–3. Завдання 1. Ознайомитися з системою вищої освіти в Україні у контексті Болонського процесу, Державним стандартом вищої освіти в Україні. Завдання 2. Ознайомитися з організацією навчального та виховного процесу у ВНЗ та на факультеті, студентським самоврядуванням. Завдання 3. Ознайомитися з історією та традиціями ВНЗ.
3. Основний	На другому тижні студент повинен виконати завдання 4–6. Завдання 4. Ознайомитися зі змістом, характером і сферою майбутньої професійної діяльності за професією «менеджер», галузевою специфікою змісту підготовки менеджерів у ВНЗ. Завдання 5. Ознайомитися з роллю випускової кафедри в підготовці фахівців. Завдання 6. Ознайомитися з інформаційно-методичним забезпеченням навчального процесу ВНЗ.
4. Підсумковий	На другому тижні студент повинен виконати завдання 7–9. Завдання 7. Ознайомитися з досвідом роботи підприємств різних форм власності та

	<p>організаційно-правових форм господарювання в сучасних умовах. Завдання 8. Ознайомитися з роллю менеджера в підвищенні соціально-економічної ефективності функціонування сучасних підприємств. Завдання 9. Провести своє професійне самовизначення.</p> <p>Оформлення та захист звіту з практики.</p>
--	---

4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання
1	<p>Завдання 1. Розглянути систему вищої освіти в Україні та перспективи її розвитку; входження до Єдиного європейського освітнього простору; Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти країн Європи; європейська кредитно-трансферну систему (ECTS); таблицю відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та ВНЗ; ступеневість вищої освіти, стислу характеристику освітньо-кваліфікаційних рівнів підготовки фахівців («молодший спеціаліст», «бакалавр», «спеціаліст», «магістр»); напрями підготовки та спеціальності.</p>
2	<p>Завдання 2. Ознайомитися з місцем ВНЗ у системі вищої освіти та системі підготовки кадрів вищими навчальними закладами для економіки України; загальними відомостями про ВНЗ; статутом ВНЗ, правилами внутрішнього трудового розпорядку ВНЗ; основними структурними підрозділами ВНЗ (ректорат, деканат, кафедри, бібліотека, допоміжні служби); місцем і роллю факультету в організації навчально-виховного процесу студентів; історією, традиціями, правилами внутрішнього розпорядку, організації навчальної, наукової, виховної, культурно-масової роботи на факультеті; роллю навчальної, науково-дослідної, самостійної та громадської діяльності студентів у формуванні фахівців з менеджменту організацій і адміністрування.</p>
3	<p>Завдання 3. Ознайомитися з етапами розвитку вищого навчального закладу (стисла характеристика етапів розвитку ВНЗ і факультетів; прапор і герб ВНЗ); формуванням навчального комплексу ВНЗ, процесами реструктуризації; матеріально-технічною базою та її удосконаленням; роллю ректорів, викладачів – відомих діячів науки та працівників освіти у розвитку та формуванні сучасного іміджу ВНЗ; викладачами ВНЗ – ветеранами Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.) та праці; нагородами колективу та професорсько-викладацького складу ВНЗ; міжнародними зв'язками; підготовкою іноземних громадян у ВНЗ; почесними гостями та делегаціями; науковими виданнями; друкованим органом ВНЗ.</p>
4	<p>Завдання 4. Ознайомитися з потребами економіки та підготовкою управлінців нового типу в Україні; менеджером як організатором конкретних видів діяльності в організації; роботою менеджера низового,</p>

	<p>середнього і вищого рівня, управління організацією; типами підприємств, видами організацій на ринку товарів і послуг; роллю менеджера у виборі стратегії та розробці тактики управління господарською діяльністю; розробкою, прийняттям та реалізацією управлінських рішень; основними завданнями, що вирішують менеджери (загальне управління; управління стратегічним розвитком підприємства; управління організаційними змінами; управління інноваційною та інвестиційною діяльністю; корпоративне управління; управління людськими ресурсами; управління фінансовою діяльністю; управління маркетинговою діяльністю підприємства); проблемами удосконалення функцій менеджменту (планування, організування, мотивування, контролювання та координування діяльності організації).</p>
5	<p>Завдання 5. Ознайомитися з кафедрами ВНЗ; переліком профілюючих дисциплін окремих кафедр; кадровим складом випускової кафедри; роллю випускової кафедри у забезпеченні змісту та організації підготовки фахівців з менеджменту (розроблення варіативної компоненти освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми, навчальних планів, формування навчально-методичного комплексу спеціальності, організація усіх видів практики та керування ними, викладання профільних професійно-орієнтованих дисциплін, державна діагностика рівня знань студентів); навчальним планом (графік навчання, навчальні дисципліни та послідовність їх вивчення, структурно-логічна схема, загальний обсяг навчальних годин та їх структура за формами організації навчання (аудиторна, самостійна робота), видами аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття)); характеристикою та змістом навчально-методичних комплексів дисциплін з фаху; організацією навчальної роботи на випусковій кафедрі; характеристикою основних дисциплін і спеціальних курсів, закріплених за випусковою кафедрою; організацією індивідуальної роботи зі студентами; порядком навчально-методичної роботи на кафедрі; організацією науково-дослідної діяльності викладачів і студентів, зв'язками з практикою; видами і змістом навчальних занять; роллю і місцем кожного виду занять у формуванні фахівця; роллю та місцем науково-дослідної діяльності студентів у професійній підготовці фахівця.</p>
6	<p>Завдання 6. Ознайомитися із суттю та складовими інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу у ВНЗ; класифікацією джерел загальної, спеціальної, методичної та наукової літератури, галузевих видань; роллю та місцем інформаційно-методичного забезпечення у навчальній та науково-дослідній діяльності студентів; інформаційними можливостями сайту ВНЗ.</p>
7	<p>Завдання 7. Ознайомитися з характеристикою статусу підприємства; його господарської діяльності; характером організації управління діяльністю підприємства; організацією планово-економічної діяльності на підприємстві; організацією роботи з персоналом підприємства; кадровою політикою, яка провадиться на підприємстві.</p>

8	Завдання 8. Ознайомитися з функціями, типовими завданнями та уміннями, якими повинен володіти менеджер з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства; розробкою стратегічних напрямів розвитку підприємства; плануванням і прогнозуванням діяльності підприємства; розробкою і впровадженням нововведень; формуванням оптимального асортименту продукції; управлінням персоналом; прийняттям управлінських рішень; організацією антикризового управління.
9	Завдання 9. Ознайомитися з вимогами до особистості менеджера; діловими властивостями; методами оцінки особистісних властивостей менеджера; джерелами інформації; методами самооцінки студентів.

5. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
1	Завдання 1. Розглянути систему державних стандартів вищої освіти; галузеві стандарти напряму «Менеджмент»; варіативні освітньо-кваліфікаційні характеристики та освітньо-професійні програми всіх рівнів підготовки з професійного спрямування «Менеджмент організацій і адміністрування».
2	Завдання 2. Ознайомитися з органами самоврядування студентів у ВНЗ та на факультеті: роллю в організації навчального процесу, побуту та відпочинку; організацією соціальної захищеності студентів у ВНЗ.
3	Завдання 3. Ознайомитися з найбільш відомими досягненнями: науковими працями, підручниками, посібниками, свідоцтвами, патентами та ін.
4	Завдання 4. Ознайомитися з переліком професійних назв робіт, які здатні виконувати фахівці за напрямом підготовки «Менеджмент».
5	Завдання 5. Ознайомитися з міжнародними зв'язками випускової кафедри, їх ефективністю; матеріально-технічною базою випускової кафедри; організацією виховної роботи на випусковій кафедрі зі студентами; інститутом наставництва.
6	Завдання 6. Ознайомитися з бібліотекою вищого навчального закладу як центром інформаційного забезпечення студентів; принципами та організацією бібліотечної справи; порядком роботи у бібліотеці; особливостями роботи зі спеціальною, методичною та періодичною літературою; довідково-бібліографічним апаратом бібліотеки; можливостями використання вітчизняної та зарубіжної літератури; пошуком літературних джерел в бібліографічній базі даних; системою обслуговування читачів; порядком користування літературою на абонементі, в читальному залі, залі надходжень нової літератури; пошуком літературних джерел та спеціальних матеріалів в Інтернеті; роботою з електронними виданнями; правилами користування бібліотекою; обов'язками читачів бібліотеки.
7	Завдання 7. Ознайомитися з організацією маркетингової та комерційної діяльності на підприємстві; основними постачальниками ресурсів і

	споживачі продукції підприємства; організацією грошового обороту; формами розрахунків, що використовуються.
8	Завдання 8. Ознайомитися з управлінням якістю та конкурентоспроможністю продукції; здійсненням збутової та комерційної діяльності; формуванням іміджу підприємства; контролем виконання управлінських рішень.
9	Завдання 9. Визначити свої індивідуальні професійні інтереси; ступінь схильності до управлінської діяльності; свої сильні та слабкі сторони як особистості – майбутнього управлінця.

6. Методи та засоби діагностики результатів проходження практики

Оформлений звіт разом із заповненим щоденником студент подає на перевірку керівникові практики, який ознайомлюється з його змістом, візує на титульному аркуші (за умови позитивної оцінки), виставляє оцінку. У разі наявності суттєвих відхилень від вимог щодо змісту і оформлення звіту, він повертається на доопрацювання.

Захист звіту приймає комісія, яку призначає завідувач кафедри з числа викладачів з обов'язковим включенням до неї керівника практики. За результатами захисту виставляється диференційована оцінка, яка фіксується на титульній сторінці, у відомості і заліковій книжці.

Оцінювання звіту з практики здійснюється з урахуванням таких вимог до нього:

- логічна обґрунтованість структури (плану) роботи, коректна послідовність викладу матеріалу;
- широта охоплення, глибина й коректність використання літератури. У звіті з практики повинні використовуватися підручники, законодавчі й нормативні акти, публікації в наукових і публіцистичних виданнях. Найважливішою вимогою є дотримання правил посилання на використану літературу;
- коректна мова і стиль викладу матеріалу. Робота повинна бути написана українською мовою без помилок, ретельно відредагована;
- якість оформлення звіту з практики відповідно до рекомендованих норм і стандартів;
- якість презентації звіту з практики під час його захисту із застосуванням ілюстративних матеріалів, переконливість відповідей на додаткові питання.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Остаточна оцінка практики визначається на підставі результатів захисту практики. При визначенні оцінки беруть до уваги: актуальність і рівень виконання індивідуального завдання; якість змісту й оформлення звіту, а також ілюстративного матеріалу; якість доповіді; якість відповідей студента на запитання у процесі дискусії; відгук керівника від підприємства.

Максимальні бали оцінювання практики:

№ з/п	Вид контролю	Бали
1	Рівень виконання завдань практики	50
2	Оформлення звіту (відповідність нормам)	10

3	Виступ з доповіддю на захисті практики	20
4	Відповіді на запитання	20
Загальна сума балів		100

8. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D	задовільно	
60 – 66	E		
1 – 59	F_x	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

Оцінка звіту з практики оцінюється за чотирибальною системою: «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно».

Оцінка «відмінно» (90–100 балів) ставиться студенту за умови повного та своєчасного виконання ним програми практики без суттєвих зауважень і ґрунтовних відповідей на запитання;

«добре» (74–89 балів) – за умови виконання програми практики на 80 % і чітких відповідей на запитання;

«задовільно» (60–73 балів) – за умови виконання програми практики на 60 % і чітких відповідей на більшість запитань.

9. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проходження навчальної практики «Вступ до фаху» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» / Черчик Лариса Миколаївна. – Луцьк : СНУ імені Лесі українки, 2012. – 18 с.

10. Рекомендована література

Базова

- Белінський П. І. Менеджмент виробництва та операцій : [підруч. для студ. ВНЗ] / П. І. Белінський. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 624 с. – (ілюстр.).
- Виноградський М. Д. Управління персоналом : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – 2-е вид. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 502 с.
- Вища освіта України і Болонський процес : [навч. посіб.] / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук. – К. : Освіта України, 2004.
- Дикань Н. В. Менеджмент : [Навч. посіб.] / Н. В. Дикань, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008 – 389 с.

5. Діденко В. М. Менеджмент : [підручник] / В. М. Діденко. – К. : Кондор, 2008. – 584 с.
6. Економіка та організація виробництва : [підручник]. – К. : Знання, 2007. – 678 с. – Вища освіта XXI століття.
7. Інформаційний пакет зі спеціальності (професійного спрямування).
8. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : [підручник] / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К. : Академвидав, 2007. – 462 с.
9. Менеджмент організацій : [підручник]. – К. : Либідь, 2003. – 448 с.
10. Мізюк Б. М. Стратегічне управління : [підручник] / Б. М. Мізюк. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Л. : Магнолія 2006, 2007. – 388 с.
11. Осовська Г. В. Основи менеджменту : [підручник] – 3-тє вид., перероб. і доп. / Г. В. Осовська, О. А. Косовський. – К. : «Кондор», 2006. – 664 с.
12. Рудьєв В. А. Менеджмент : [навч. посіб. : для студ. ВНЗ] / В. А. Рудьєв, С. О. Гуткевич. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 312 с.
13. Стадник В. В. Менеджмент : [підручник]. – 2-ге вид., вип., доп. / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2007. – 472 с.
14. Стандарт вищої освіти з напрямку «Менеджмент».
15. Тарнавська Н. Стратегічний менеджмент : Практикум : [навч. посіб.] / Н. Тарнавська, О. Напора. – Т. ; К. : Карт-Бланш : Кондор, 2008. – 288 с.
16. Хміль Ф. І. Основи менеджменту : [підручник]. – 2-ге вид., випр., доп. / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2007. – 576 с.

Допоміжна

1. Буняк Н. М. Інноваційний менеджмент : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / Н. М. Буняк, А. Ю. Горбовий, Л. Г. Ліпич, О. М. Степанюк. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 240 с. – Серія «Посібники та підручники ВНУ імені Лесі Українки».
2. Гевко І. Б. Операційний менеджмент : [навч. посіб.] / І. Б. Гевко. – К. : Кондор, 2005. – 228 с.
3. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент. Принципы и практика / Л. Гэлловэй. – СПб. : Питер, 2002. – 320 с.
4. Гриньова В. М. Організація виробництва : [підручник] / В. М. Гриньова, М. М. Салун. – К. : Знання, 2009. – 584 с.
5. Скібіцький О. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / О. М. Скібіцький. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 406 с.
6. Хміль Ф. І. Управління персоналом : [підручник] / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2006. – 488 с. – Альма матер.

11. Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua
2. www.education.gov.ua